

بررسی و ارزیابی مولفه های کیفیت پیاده راه ها (نمونه مورد مطالعه: خیابان های ۱۵ خرداد، ناصر خسرو، باب همایون و صوراسرافیل)

مهسا غفوری نام*، علی خاکساری^۲

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد برنامه ریزی شهری-دانشگاه علامه طباطبائی

Ghafiuri1344@yahoo.com

۲- استاد دانشگاه علامه طباطبائی

akhaksari@yahoo.com

چکیده

امروز مشکل حل نشده ترافیک در شهر ها و آلودگی هوای ناشی از دود خودروها عوارض سهمگینی در سلامتی و نشاط مردم دارد و باعث مرگ بسیاری از بیماران ریوی و قلبی می شود. از طرفی تغییر الگوی جابه جایی و خودرو محور شدن شهرها که ناشی از رشد افقی و پراکنده رویی آن ها است، منجر به کاهش برقراری ارتباط و ادراک محیطی شهروندان از فضاهای شهری شده است. پیاده روی و توسعه ی سامانه های حمل و نقل غیر موتوری نقش اصلی در کاهش این تبعات و در بالا بردن کیفیت فضاهای شهری و آرامش روحی - روانی شهروندان ایفا می کند و باعث ارتقاء سلامتی می گردد.

حرکت پیاده طبیعی ترین، قدیمی ترین، ضروری ترین شکل جابه جای انسان است و پیاده روی هنوز مهم ترین امکان برای مشاهده مکان ها، احساس شور و تحرک زندگی و کشف ارزشها و جاذبه های نهفته در محیط است. افزایش قابلیت پیاده مداری با توجه به منافع محیط زیستی، اجتماعی-فرهنگی، اقتصادی و ادراک محیطی و ارتقا ایمنی و امنیتی که دارد، به موضوعی کلیدی در مباحث شهرسازی تبدیل شده است. زیرا مسیرهای پیاده حضور طولانی تر مردم را در محیط شهری فراهم می کنند. در فضای مسیر پیاده، امکان ملاقات، گفتگو و تبادل افکار و نظریات با انواع سلیقه ها از هر طبقه به گونه ای مطمئن فراهم می شود. لذا در این میان درک شاخص های تاثیرگذار بر قابلیت پیاده مداری شهرها از اهمیت خاصی برخوردار است. هدف از این پژوهش بررسی معیارهای ارائه شده در ارتباط با کیفیت پیاده راه ها در پژوهش های داخلی و تجربه استروگت-کپنهاک دانمارک و نهایتا تدوین مولفه های تاثیرگذار در کیفیت پیاده راه و سنجش پیاده راه های اجرا شده در شهر تهران (نمونه موردی: خیابان های ۱۵ خرداد، ناصرخسرو، باب همایون و صوراسرافیل) براساس این مولفه ها و نهایتا ارائه ی راهکارها و پیشنهادات در جهت ارتقای کیفیت پیاده راه ها می باشد. این پژوهش از نظر اهداف بیرونی کاربردی بوده و از نظر اهداف درونی توصیفی-تبیینی است و با استفاده از مطالعات اسنادی و کتابخانه ای و مرور ژرف ادبیات تحقیق، مصاحبه و برداشت میدانی می باشد.

واژه های کلیدی: ادراک محیطی، آرامش روحی-روانی شهروندان، قابلیت پیاده مداری، پیاده راه ها

۱- مقدمه

تا قبل از انقلاب صنعتی، اندازه و تناسبات عناصر شکل دهنده شهر بر مبنای مقیاس انسانی و الگوی جابه جایی ها نیز بر اساس حرکت فرد پیاده بود. یعنی او اندازه و فاصله ها را تعیین میکرد. در واقع تعیین کننده جهت و گسترش توسعه شهر، توسط او تعریف میشد. با شروع انقلاب صنعتی در اروپا، که با رشد و گسترش سریع شهرها همراه بود، به تدریج دیدگاه های طراحی و برنامه ریزی شهرها تغییر یافت. با اختراع اتومبیل و استفاده از آن که سرعت و راحتی را به ارمغان آورده بود، به مرور